

 SØRLANDET SYKEHUS		Somatikk Kristiansand		Kliniske fagprosedyrer
Smertelindring i fødsel og barseltid. Føde/barsel SSF og SSK				Side 1 av 3
Dokument ID: II.SOK.KKK.FBK.2.2-11		Godkjent dato: 15.02.2023	Gyldig til: 15.02.2026	Revisjon: 2.00

Somatikk Kristiansand/Kvinneklubben SSK/Føde/Barsel avd. SSK/Pasienter og brukere/Fødsel SSK

MÅLGRUPPE

Kvinner som er i begynnende eller aktiv fødsel.

HENSIKT

Optimalisere smertelindring

ANSVAR

Jordmor, gynekolog og anestesilege.

Jordmor har delegert ansvar til å gi medikamentene i denne prosedyren.

FREM GANGSMÅTE

«Sovedose» - ved maserier og søvn mangel, gis som engangsdose

Smertestillende midler og sovemedisin til kvinner som ikke er i aktiv fødsel. Det skal foreligge en normal CTG før man gir medisiner. Forskjellige kombinasjoner vurderes nøye av jordmor ut fra kvinnens behov:

- **Paracet** 1g
- **Phenergan** 25 mg / eventuelt **Imovane** 5 mg
- **Morfin** 5-10 mg im, evt 2,5 mg iv inntil 4 ganger (skal ordineres av lege)

Smertelindring under fødsel

- Aktivitet, vann, posisjoner, varme, TENS
- **Akupunktur** – se [prosedyre](#)
- **Sterilt vannspapler**: Intracutan injeksjon av sterilt vann over symfyse og sakralregionen.
- **Engangs varmepose**
 - Vannet i posen må ikke være varmere enn vannet i springen. Bruk ikke kokende vann.
 - Kontroller varmen ved å legge posen mot f.eks. innsiden av armen din.
 - Pakk inn posen, ikke legg den mot bar hud.
 - Ikke legg kroppstykden mot eller over posen.
 - Sjekk varmeposen jevnlig i forhold til temperatur og beliggenhet ved pasienten.

NB! Man bør ikke bruke varmepose og EDA samtidig, da det gir økt risiko for brannskade.
- **Lystgass (inhalasjonsgass)**
Gis under fødsel i konsentrasjonen 50 % N2O / 50 % O2, kan økes til 70/30.
Det tar ca 10 sek. før lystgassen begynner å virke, og ca 20 sek. før en har oppnådd maks virkning.
Bivirkning: kvalme
- **Fentanyl intravenøst** – se [Fentanyl smertelindring i fødsel SSK, SSF](#)
- **Epidural i fødsel** – se: [Epiduralanestesi ved vaginalforløsning, anestesirutine – SSF](#).
[Epiduralanestesi under fødsel SSK](#)
- **Pudendalanestesi** – se [Pudendusblokkade. Føde/barsel SSHF](#)

Utarbeidet av: Fagviklingsjordmødre Føde/barsel SSK	Fagansvarlig: Seksjonsoverlege Føde/barsel	Godkjent av: Janne.Rossen@sshf.no	
---	--	---	--

 SØRLANDET SYKEHU	Smertelindring i fødsel og barseltid. Føde/barsel SSF og SSK				Side: 2 Av: 3
Dokument-id: II.SOK.KKK.FBK.2.2-11	Utarbeidet av: Fagutviklingsjordmødre Føde/barsel SSK	Fagansvarlig: Seksjonsoverlege Føde/barsel	Godkjent dato: 15.02.2023	Godkjent av: Janne.Rossen@sshf.no	Revisjon: 2.00

Somatikk Kristiansand/Kvinnekliviken SSK/Føde/Barsel avd. SSK/Pasienter og brukere/Fødsel SSK

- Lokalanestesi i perineum

Medikament:

- Xylocain gel 2%
- Xylocain spray 10 mg/dose
- Lidocain 10mg/ml
- Xylocain m/adrenalin 1 %
- Marcain 2,5 mg/ml

Dose v/infiltrasjon: 10 ml. Injeksjonsmengden kan ved behov gjentas en gang etter fødselen.

Smertelindring i barseltid

Smertestillende:

- **Paracet** (Paracetamol) 500 mg tbl: maks 2 tbl som enkeltdose (1g) og 8 tbl som døgndose (4g).
- **Ibux** (Ibuprofen) 400 mg tbl: 1-2 tbl 3-4 ganger daglig. Maksdose pr døgn 2400 mg.
- **Diclofenac / Voltaren** (Diklofenak) tbl/supp: maks 50 mg som enkeltdose og 150 mg som døgndose.
- **Naproxen / Napren E** (Naproxen) 250 mg tbl: 2 tbl x 3 i 3 dager
- **Spinalhodepine**: Prosedyre [Spinalhodepine etter fødsel SSHF](#).

Etter sectio:

Operasjonsdag

- **Paracet** (Paracetamol) tbl 1 g x 4
- **Ibux** (Ibuprofen) tbl 400 mg x 4
- **OxyContin** (Oksykodon) depottbl 10 mg x 2.

Første dose gis på postoperativ avdeling.

1.dag

- **Paracet** (Paracetamol) tbl 1 g x 4
- **Ibux** (Ibuprofen) tbl 400 mg x 4
- **OxyContin** (Oksykodon) depotbl 10 mg x 2

Totalt skal pasienten ha 4 doser **OxyContin (Oksykodon) depotbl**. Seponeres deretter.

2. dag

- **Paracet** (Paracetamol) tbl 1g x 4
- **Ibux** (Ibuprofen) tbl 400 mg x 4

Ved gjennombruddssmerter: Gi OxyNorm (Oksykodon) hurtigvirkende tbl 5 mg 1-2 tbl. Sjekk effekten etter 30 min før evt ny OxyNorm hurtigvirkende tbl 5 mg gis. Ved fortsatt sterke smerter kontaktes gynekolog. Det kan da vurderes om pasienten trenger 20 mg OxyContin depotbl som grunnsmertelindring.

Sphincterruptur:

- **Ibux** (Ibuprofen) tbl 400 mg x 3 i 3 dager
- **Paracet** (Paracetamol) tbl 1 g x 3 i 3 dager
- **Duphalac** (Laktulose) 10 ml x 2 i 2 uker (individuell dosering)

Hemoroider:

- **Scheriproct** (Prednisolon og Cinkokain) supp: maks 3 stk som enkeltdose og døgndose.

 SØRLANDET SYKEHUS	Smertelindring i fødsel og barseltid. Føde/barsel SSF og SSK				Side: 3 Av: 3
Dokument-id: II.SOK.KKK.FBK.2.2-11	Utarbeidet av: Faguviklingsjordmødre Føde/barsel SSK	Fagansvarlig: Seksjonsoverlege Føde/barsel	Godkjent dato: 15.02.2023	Godkjent av: Janne.Rossen@sshf.no	Revisjon: 2.00

Somatikk Kristiansand/Kvinneklubben SSK/Føde/Barsel avd. SSK/Pasienter og brukere/Fødsel SSK

Kryssreferanser

I.3.2-1	Legemiddelhåndtering: Dobbelkontroll, utførelse og dokumentasjon ved legemiddel administrasjon- SSHF
I.3.2-9	Legemiddelhåndtering, Ansvarsforhold og oppgaver - SSHF
I.3.2-15	Legemiddelhåndtering- Medisinering uten forutgående ordinasjon av lege - SSHF
I.4.8.1.2-11	Pudendusblokkade. Føde/Barsel SSHF
I.4.8.1.5-6	Trombose, antikoagulasjon og svangerskap. Føde/Barsel SSHF
I.4.8.1.5-10	Akupunktur. Føde/Barsel SSHF
II.SOF.KIF.SSF.2.a-17	Epiduralanestesi under fødsel SSF
II.SOK.AIO.SSK.2.a-23	Klexane, adm. i forbindelse med spinal/epidural/kirurgi
II.SOK.KKK.FBK.2.2-2	Epiduralanalgesi under fødsel SSK
II.SOK.KKK.FBK.2.2-3	Sectio. Føde/Barsel SSK
II.SOK.KKK.FBK.2.2-5	Fentanyl smertelindring i fødsel SSK, SSF
II.SOK.KKK.FBK.2.2-8	MetaVision - Legemiddelhåndtering. Føde/barsel SSF og SSK.

Eksterne referanser

[Norsk gynekologisk forening: Veileder i fødselshjelp \(2020\): Smertelindring.](#) (URL 01.04.20)

Prosedyrer Kvinneklubben Haukeland, SUS og Ullevål